

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő az előfizetési díjak nyiteltérlek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukas M., Oppelk A. «Általános Tudatító» hirdetési osztálya Budapest.

Nyiteltérletre 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

Az alacsonytrörszű- és törpefák hasznáról.

Egyes, a fatenyésztésben előrehaladottabb országokban sokkal több alacsonytrörszű- és törpefát talál a szemlélő, mint hazánkban. Ilyen fákát nálunk inkább csak kertészetekben, egyes uradalmakban találhatunk s nagyon kevés azon házigazdák száma, a kik alacsonytrörszű fakkal is bírnak. Ennek oka pedig abban rejlik, mert nagyon sokan azt hiszik, hogy az alacsonytrörszű- és törpefák csak nyésés és alakítás folytán válnak ilyenekké. Ez pedig nem áll. Az ilyen fák ugyanis azért lesznek kis növésűek, mert kismövésű u. n. törpealanyokra neveljük.

Nem lévén czélem e helyen a törpefák és az alacsonytrörszűek nevelésével foglalkozni, hanem csak a figyelmet akarom felhívni arra, hogy mennyivel előnyösebb az alacsonytrörszűek nevelése a magastörzsű fák fölött. És éppen ezért, a hol csak a viszonyok megengedik, törpefákat, a hol pedig a talaj kedvezőlenebb, ott pedig alacsony (40—50 cm.) vadra oltott fákát ültessenek. Ez utóbbiak nagyobbra nőnek s később jönnek termésbe, mint a törpefák; de azért előnyűk, tekintve, hogy hosszabb életűek, és több termést adnak, semmivel sem áll hátrább, mint a törpefáké.

Még a gyümölcsösökben is ajánlatosabb

a 100—120 cm. magas fákát ültetni, mint magastörzsűfákát, mert az ily alacsonyabb fák ápolása, gondozása sokkal könnyebb, mint a magasabbtrörszűeké.

Magas trörszű fák ültetése csak oly helyen indokolt, a hol a közlekedést az alacsonytrörszű fák akadályozhatnák, mint utak mellett, legelőkön stb.

Lássuk azokat az előnyöket, a melyek az alacsonyabb trörszű fák ültetése mellett szólnak.

A törpefák, miután a talaj felszínében gyökereznek, vékonyabb és nyirkosabb természetű talajokban s ott, a hol talajvíz van, feltéve, hogy az egy méternél nem áll magasabban a talaj felszínénél, igen előnyösen ültethetők. A hol pedig a talaj szárazabb természetű, ott csak az alacsonytrörszű, tehát a vadra oltott fák tenyésznek jól.

Az alacsonytrörszű fák előbb teremnek, mint a magastörzsűek; gyümölcsük korábban érnek s ízletesebb, mint az utóbbiaké.

Kertekben, szőlőkben az alacsonyabb trörszű fák előnyösebbek ültethetők, mert kisebb koronájuk lévén, nem vetnek nagy árnyékot s így nem nyomják el az alattuk levő növényzetet. S mivel kisebb koronájuk van, a szel sem támadja meg az ilyen fákát oly erősen, mint a terebélyes koronával bíró magastörzsűeket, tehát a gyümölcsben, az ágakban kevesebb kárt idéz elő.

Az alacsonytrörszű fák gondozása, ápolása, tisztogatása jóval könnyebb, mint a magastörzsűeké, mert hozzáférhet az ember. Különösen fontos ez a vértelűnek irtásánál, a melyek a fát tönkre tehetik; az alacsony fáknaál minden megtamadott részt könnyen észrevehetünk s a vértelűvel elpusztíthatjuk, míg a magastörzsű fáknaál ez sok esetben, különösen a messze kinyúló ágaknál kivihetetlen.

Az alacsonyabb trörszű fákraól a gyümölcsöt leszedni nagyon könnyen lehet, a nélkül, hogy a gyümölcsben, az ágakban bármilyen kár is esnék; míg ellenben a magastörzsű fákraól sokszor csak rázás folytán szedhető el a gyümölcs. Az ilyen gyümölcs azután ütődött, törődött lesz, a minők pedig sem oly jó áron nem értékesíthetők, sem pedig oly soká el nem tarthatók; de meg kárt is teszünk a fában a rázás által, mert igen sok galyat, ágat törhetünk le.

Ezek azok az előnyök, a melyek mind a mellett szólnak, hogy a magastörzsű fák helyett alacsonytrörszű- és törpefákát ültessünk!

Riedlmayer Sándor.

A gabonafélék megdűlése elleni védekezés.

Egy tapasztalt német gazda írja, hogy a trágyázás és vetés sűrűsége a gabona

T Á R C Z A.

Sejtelme.

Egymagamban egyedül
Ülök kis szobámban,
Lobog a tűz nagyvígán
Kandallóm aljában.

Ott künn sűrű hó esik,
Mindent betakarva;
Jégvirágos ablakom . . .
Elmerengék rajta.

Hogy ha a tél elmúlik,
Jégvirág s hó olvad . . .
Lesz-e vajh tavasz nekem?
Fölenged szívem majd?

Lesz-e majd egy napsugár,
Mely reám neveszen? . . .
Akad-e egy kis leány,
A ki hűn szeressen? . . .

Kemény Lajos

A vágy.

Irtá: Petri Artur.

Forr, pezseg, tüzel, ég a vérem!
Bántó emlék nyugtot nem hágy;

Könyvel telik meg mindkét szemem
Szívem meghasadt úgy érzem.
Kél és küzd bennem a vágy

Átviharzott nyugtalan éjjel
Hisz bennetek megváltam a kint,
Hogy ne vágyjak és ne reméljek;
És csak a gyönyöröknek éljek:
A végső óra int!

A zsarátnok, mely lánggal égett
Hamu lesz, hogy ha kialudt,
De a kit szerelmi bánat sértett,
Kinek szíve igazán érzett:
Felejteti sohase tud!

Itt ülök csendben, szomoruan,
Az idő künn oly enyhe, lágy!
És ébred mind, mi lóus emlék van,
— És nem vigasztal fájdalomban,
Hanem sorvaszt a vágy!

Az én tengerszemű hölgyem.

— Humoreszk. —

Irtá: Miskolczi Mihály. *)

(II. folytatás.)

Bent aztán nem tudtam, hogy mivel öljem az időt? Hát, hogy mégis csináljak valamit, meg

* Főolvasza a csáktornyai tanítóképző-intézet önképzőkörének I. évi május hó 30-án tartott évszázadi gyűlésén.

hogy az idő jobban muljon, elővettem a bőröndömet és elkezdtem benne rakosgatni. Ennek még az a jó hatása is megvolt, hogy szép gondolatokat keltett bennem. Mert tetszik tudni, én úgy vagyok, hogy akkor támadnak jó ötleteim, ha valamivel foglalkozom; ellenben, ha télenkedem, akkor agyam is munkaszünetet tart.

Rakosgatás közben — mondom — szép gondolataim támadtak; no meg aztán felujult bennem a régi közmondás ismerő. Ezek közül kiválasztám azokat, melyeket a találgatás alkalmazni lehet. Így pl. Ki korpa közé keveredik, megeszik a disznók. — Ki sokat markol, keveset fog. Könnyebb a hazugot megfogni, mint a sánta kuttyát utolérni. — Ebsont, kutyacsonat hamar behaged.

— Ezek majd nemcsak okosságra, hanem még találékonyaságra is fognak mutatni.

Egyszer csak kiesett kezemből a bőrönd, s elképedve szorongattam egy lackos üveget. Színtülig telve volt a legfinomabb laccal, mit a Csucsorka Vendel boltjában vettem drága pénzén — puffra. Hogy került ez ide, mikor én ezt a cipőim számára vettem? Önkénytelenül cipőimre pillanték. Majd hanyatt vágódtam. Nem volt azokon egy parányi fénymáz sem, mind levitte a — parfume. Most már tudom, miért nézett oly gyanus szemekkel cipőimre a kalauz, mikor külön kupét kértem. No, de hát ilyet?! Parfume-al kenni be a cipőt s a lacokot meg eltinni illatszerezül?! No ez még annál is rosszabb, mint mikor az egyszeri szakácsné a Petrus kuttyát tette a levesbe — petrus (petrezselyem) helyett!

Mindazáltal semmi! Jó, hogy észrevettem, mert még fekete képpel jelentem volna meg a

megdülésére nagy befolyással van és ennek bizonyosságát felelőli, hogy a 90-es évek kezdetén egyik igen kővér talaju dűlőjében erősen trágyázott burgonya után buzát vetett és mert téll, hogy az megdül, gyenge ammoniak-szuperfoszfát trágyázást adott alája. A buza véletlenül ritkán is vetettél és daczára a megdülésre kedvező időjárásnak, nem dült meg, de gyenge termést adott. A következő évben ugyancsak erősen trágyázott burgonya után ugyanezen dűlő egy másik táblájában sűrűn vetette a buzát és az előző évhez hasonlóan ammoniak-szuperfoszfát trágyázta. Közvetlen szomszéda ugyanilyen talajban trágyázott burgonya után ritkábban vetették a buzát s az ő vetése megdült, emezeké nem. Miután az állandó mély művelés következtében a buza szála eléggé kifejlesztheti gyökereit és tavasszal hengereze is lesz, a megdülés okát nem a talaj meglazulásában, hanem a szalma elhajlásában, tehát gyengeségében látja.

Ugyanezen évben a két szomszédos tábla közül, — melyek talaja igen buja volt — az egyiket erős foszforsav-trágyázással, kissé ritka vetéssel porosz morgenenként megdülés nélkül 18 q árpat, a másikon pedig sűrűbb vetéssel csak 10 q-t aratott s az utóbbi táblán az árpa erősen dült volt. Hogy a gabona esős években jobban megdül, mint különben, általában ismert tény, és természetes is, mert a szalma bujában nő, sejszövetei lazábbak és kevésbé szilárdak. Ha az ilyen gabonát erős szél éri, a gabona úgy megdül, hogy nem képes többé felállni, de ha szárazabb az időjárás és erős eső verte le a gabonát, akkor az gyakran feláll.

A megdülést tehát ezek szerint elősegítik a mélyen gyökerező növények, különösen a lóhere és lóbab — azért, mert gyökérmaradványaikkal az altalajt lazítják, ezenkívül előmozdítja azt a sűrű vetés és a tulerős nitrogéntrágyázás. Ellensúlyozhatók a megdülést elősegítő tényezők erős foszforsavtrágyázással, a nitrogéntrágyázás részbeni redukálásával és ritkább vetéssel.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **A koronázás évfordulója** A koronázás harminczhatodik évfordulóját, június

talán, ezt pedig nem vettem fel az ismertető jelek közé.

— A mit elmulasztottak az órák, helyre üthetik a percek!

— Azzal levettem a cipőimet és hozzáfogtam a műtéthez. Magam voltam, nem kellett szegyenkezniem. Meg ha lettek volna is? Megmondtam volna, hogy jártam, ha ók nem engedtek volna, én sem! Még egy-két rendőr szereplésétől sem riadtam volna vissza.

Mikor aztán a műtétet befejeztem volt, — nehogy még valami kellemetlen meglepetés megint megragadjon a don Kaszter-gallérom esücskjét, — hát becsuktam a bőröndömet, a megürült lackos üveget pedig az ablakon keresztül légi utra küldtem és neki dőltem az oldaldeszkának; aztán elszunnyadtam s álmodtam az én tengerszemű hölgyemről . . .

— Arra kezdtem ébredezni, hogy a kalauz torkaszakadtából kiáltozza: »Tessék kiszállani!»

Nem tudom a Ferencz József kabát szárnyaiban volt-e az a nagy repülő képesség, csak-hogy én ugyancsak repülve indultam arra felé, hol egy rótszakállu ember kiáltozta, hogy:

— Itt a kimenet!

— Csiba te, — mormogám — érzik azt az én megoperált cipőim.

Beledobtam magamat egy bérkoesiba s rá kiálték a kocsisra:

— Az első vendégföbe:

8-át Csáktornyan is megünnepelték. A középületek fel voltak lobogozva, s a római katolikus templomban délelőtt 9 órakor ünnepélyes istentisztelet volt, melyen a csáktornyai iskolák összes tanulói megjelentek. Az egyes iskolákban részint az istentisztelet előtt, részint az istentisztelet után iskolai ünnepélyeket tartottak s az előadások egész nap szüneteltek.

— **Adomány.** Tolnay gróf Festetics Jenő gróf ur Ö méltósága a helybeli Jótékonyczélu Ker. Nőegyletnek 60 kor. segélyt volt kegyes adományozni. Az egyesület elnöksége gróf ur Ö méltóságának ezen nemeselektü adományáért ez uton fejezi ki leghálásabb köszönetét.

— **Urnapija Csáktornyan.** Urnapját a szokásos kegyelettel és fényvel ünnepelte meg Csáktornya nagyközség katolikus közönsége is. Az ünnepélyes istentisztelet délelőtt 9 órakor kezdődött misével, melyen Horváth Lajos gardian pontifikált segédlettel. Mise után a fényes körmenet, melyen a város előjárósága, a katonaság és a tanulóifjúság is részt vett, a »Zrinyi vár« mellett felállított oltárhoz indult. Ennél a sáternál ősi szokás szerint, azonkívül a járásbírósg előtt sáternál is a tanítóképzőintézet ifjúsága magyarul, a másik két sáternál pedig latinul énekelt négyes karban. A diszörseget a helybeli uhlánusok képeztek s egy század uhlánus volt kivezényelve disztüzet adni.

— **A csáktornyai tekézők egyesülete** folyó hó 18-án este tartotta ezidei első közgyűlést a Szeiwerth-féle vendégföben. A közgyűlésnek legfontosabb tárgya volt az egyesületet alapító első tagoknak tulajdonát képező úgynevezett törzsvagyonra nézve egyezsmindenkorra végérvényesen határozni. A közgyűlés kimondotta, hogy a törzsvagyon tulajdonosainak, az egyesületben ez időszerint is bent levő 19 alapítotagnak kiadja s ezen vagyonnal ezentul semmiféle közösségben sem lesz. II. Az egyesület működési ideje júni, júli, aug. és szeptember hónapok s a tagjai az egész ideyre 4 K, mely havi részletekben is fizethető. A rendes tekézőestek a Szeiwerth-féle kethelyiségben, hetenkint szerdán és szombaton lesznek. III. Mivel a már évekkal ezelőtt jóváhagyás czeljából felterjesztett alapszabályokról semmi hír sem érkezett évek óta, azon

hiszben van az egyesület, hogy azok valahol elvesztek, miért is egy új alapszabály készítését határozta el. IV. Megejtette a tisztújítást, mely szerint: elnök lett: Bernyák Károly; alelnök Morandim Bálint; a választmány tagjai: Nuzsy Máttyás, Czvetkovics Antal, Masztnák József; háznagy: Czövek István; pénztárnok: Sztrahia Károly és jegyző: Plichta Béla.

— **Helyreigazítás.** A Muraköz mult számában a Csáktornyai Iparosifjak Egyesülete majálisán történt fölülfizetések jegyzékében sajnálatos tévedés történt, a mennyei Neumann Zsigmond ur nevével kapcsolatosan 50 f. fölülfizetést tünteltünk csak ki. Szives készséggel elismerem, hogy Neumann ur 4 koronát fizetett fölül. Csáktornyan, 1903. június 8-án. »Zrinyi Károly elnök.«

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter 51128/903. számú rendeletével a Csáktornyai Iparosifjak Egyesületének alapszabályait jóváhagyta.

— **Előléptetés.** A m. kir. pénzügyminiszter Horváth Géza perlaki adótitiztet a X. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

— **Esküvők.** Wettendorfer Bertalan aradi könyvelő f. hó 8-án tartotta esküvőjét Grüner Boriska kisasszonnyal Aradon — Hirschl Nándor vinyiczi lakos kereskedő f. hó 7-én tartotta esküvőjét Steimberger Frida kisasszonnyal Domásinecen.

— **Hivatalos latogatás.** Tóth László nagykanizsai kir. törvényszéki elnök f. hó 10-én Csáktornyára érkezett, hol a királyi járásbírósgnál a szokásos hivatalvizsgálatot fogantatosította.

— **Eljegyzés.** Murkovits József csáktornyai déli vasuti gyakornok jegyet váltott Golubics Ilonka kisasszonnyal Sárdrol.

— **Életmentő csendőr.** A varasdi Dráva hídnál folyó hó 2-án hajnalban egy varasdi kávéház pénztárosnöje öngyilkossági szándékból a Drávába ugrott. Horváth István csendőrmester ezt látva, átlutott a Dráva hídján, levetette felső ruháját s az öngyilkos után a Drávába vetette magát és sikerült még élve kiszabadítani a nőt a folyóból. Azonban a mikor a partra ért a derék csendőr a nővel, a leány szivszélhűdésben meghalt.

A kocsis egy darabig gondolkodott, aztán a lovak közé vágott és repültünk.

Már vagy négy-öt vendégfö maradt el mögöttünk s az én emberem még mindig vitt. Egyszer csak, — nem áthatván tovább, — megállítottam őt.

— Mondja csak, ez nem vendégfö itt? —

— Kérdem egy épületek mutatva.

— De igenis.

— Hát az a másik?

— Mög osztóg a is.

— Hát az a négy-öt mit már elhagytunk?

— A' mind a' vót.

— Hát akkor mért visz maga még mindig engem?

— Mert a zur a szondta, a zelső vendégföbe. Kukuljak mög, ha nem a szondta!

— Tegye azt aunnélkül is! Hanem én a vasuttól értemtem.

— Ja, hát akkor mért nem beszél a zur magyarul!

— Beszéljen nekem a Lucifer németül — gondolám — s leugrottam a kocsirol és egy körmozi forintost nyomva a markába, beholtantam a vendégföbe.

Szóbat kértem; megmosakodtam, s fél tíz órakor már ott állottam a Petöfi-szobor előtt, hová egy verklis háthaigazítása és egy rendőr utmutatása folytán kerültem.

A hány nő elment arra, mind jól szemügyre

vettem; de egyik sem volt az enyém; mert a kinek reform-ruhájuk és fehér szegfü csokruk volt, azoknak nem volt tengerszemük; a kinek pedig tengerszemük volt, azoknak nem volt reform-ruhájuk és fehér szegfücsokruk! és a kinek egyik sem volt, azok meg éppen nem voltak az enyéme.

Már azt kezdtem himni, hogy ez az egész, mi én velem történt csak álom, s magamban elkezdtem szavalni, hogy: »Ah! hol késsel az éj homályában egyetlen napja egemnek?« — mikor láttam, hogy egy nő ugyancsak rohan felém. — Még azt sem értem rá kimondani, hogy talán csak nem ez az én egem egyetlen napja, már elüttem állott.

— Munezy! — sivitá kellemes — basszus hangon s úgy kelőre ragadott, mint az anya a gyermekét.

Hát hiszen jól is tette, hogy oda kapott, mert én másként sohasem kerültem volna oda.

— De, nagysáid, talán tévedni tetszik? — nyöszörgém, mint egy elválasztott kengorucsemő.

— Mit?! Tévedni?! Hát nem a tengerszemű hölgyet várja ön?

— Nem . . . azaz, hogy igen . . . igen, kérem szeretettel.

— Nos? — mondá s rám mereszté szemeit.

Belenéztem, hanem ennek a nőnek inkább hasonlítottak a szemei a Bodrog zavaros vizéhez

— **Ertesítés.** A csáktornyai m. kir. áll. polg. fiu- és leányiskolában a folyó iskolaévi záróvizsgálatok a következő időben és sorrendben fogtak megtartatni: a) Polg. leányiskolában június 17-én délután hittani vizsgálat. Június 18-án délelőtt I. oszt., délután II. oszt. Június 19-én délelőtt III. oszt., délután IV. oszt. b) Polgári fiúiskolában: Június 17-én délelőtt hittani vizsgálat. Június 22-én délelőtt I. osztály, délután II. oszt. Június 23-án délelőtt III. oszt., délután IV. oszt. Június 24-én délelőtt V. és VI. oszt., délután tornavizsga. Magánvizsgálat Június 20-án a polg. fiúiskolában délelőtt írásbeli, délután szóbeli. Záróünnepély és Te Deum június 27-én. A vizsgálatok délelőtt 8 órakor, délután 2 órakor kezdődnek. A vizsgálatok nyilvánosak, melyekre a t. cz. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Csáktornya, 1903. június 9-én. Az igazgató.

— **A csáktornyai önkéntes tüzoltók** urnapi jünialisát a délutáni eső elmosa. Pedig a délelőtti szép idő nagyon sokat ígért s különösen az előző napokra támaszkodva a vendéglős is már mindent elkészített, hogy a közönség igényeit mellőképen kielegítthesse. Mikor az eső úgy három óra felé megeregett, szomoró lett vendéglős s tüzoltó egyaránt; amannak félig elkészített ételmi készlete, emennek a kilitásba helyezett jövedelem elmaradása okozott gondot. A tüzoltósnak volt a kisebb bja, mert mint jelezte is rossz időjárás esetére, a jünialis ma, 14-én fogja megtartani a hirdett programmal. A kocsmároson pedig a résztvevők emberek, (ilyenké mindig vannak) igyekeztek segíteni némileg az által, hogy bár a jünialis elmaradt, azért összejöttek többen családostól a »Fehér galamb«-ban vacsorára s a rossz idő daczára is oly jól érezték magukat, hogy a tüzoltó zene mellett a késő éjjelig együtt maradtak.

— **Kószáló vészett ebek** Varasdról jelentik, hogy onnan mult hó 21-én egy nagy hosszú tigris szörű vészeltak látszó eb el-tűnt. Ugyancsak a nagykanizsai járás Szepetnek községéből is eltűnt egy vörös szörű

mint a tenger színéhez. (Istenem, beh erős phantazija lehet ennek a nének.)

— Igen, kérem, csak hogy az én tengerszemű hölgyemnek reform-ruhában kell megjelennie.

— Nos és nem ez az? kérdé ruhájára mutatva.

— No, — gondolám — ha ilyen a reform-ruha, akkor nekem két év multán gatyában és Kneipp-czipőben kell megjelennie, hogy a reformnak hódolhassak. De hát, mit tehettem volna, mikor ez az én tengerszemű hölgyem volt?

— Nos, hát kérem én meg az vagyok, a kit ön várt, — hebegém, mint egy megijesztett gida.

Elkedztük egymást bámulni. Én láttam magam előtt egy hatalmas, tengerszemekkel megáldott, reform-ruhába bujtatott hájtomeget — reform-ruha és tengerszemek nélkül; ő pedig látott egy Ferencz József kabátba, négy mellénybe és önlackozta lack-czipőbe öltözött gömböczt — az én becsi személyemet.

Ki tudja, meddig bámultuk volna még egymást, ha ő meg nem szakítja a csendet.

— Munczy! — zengé nyitászerveleg és ismét keblére kapott.

— No, szegény Petőfi, a szerelem ilyetén való megnyilatkozásait sem látta te életében! — gondolám, miközbe csonjtajim ugyancsak ropogtak a tengerszemű hölgy szenvedélyes ölelésétől.

Mikor aztán az ölelés, — az én legnagyobb örömömre — megszűnt, karom ragadtott és vitt.

(Vége kón.)

közép nagyságú vészett vizslakutya. Mivel e területek részben szomszédok a csáktornyai járással, részben pedig közel levő területek, azért nem lehetetlen, hogy a kószáló vészett ebek a csáktornyai járás területére jöttek. Ennélfogva a járás főszolgabírája elrendelte, hogy ha a nevezett két eb a járás területén bárhol jelentkezik, azok kiirtassanak s kiirtásukról jelentés küldendő hozzá.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hashajtó vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Népesedési statisztika május hóban.** Csáktornya nagyközségben a mult május hóban született 15 gyermek. Még pedig: Horvatics Antal, Sostarics János, Debán Valeria, Pollák József, Robb Julianna, Seruga János, Zsgáncz Ilona, Farkas Erzsébet, Miri Lajos, Novák János, Bisztróvics Antal, Mekovecz Paula, Huszár Mária, Bednyács Lajos, Schlesinger Milán József. Házasságot kötött három pár: Majczen Ferencz és Vugrincics Mária, Mikulics Tamás és Bujanics Czezilta, Mesko Bálint és Dobsa Anna. Elhaltak: Mekovecz Ferencz, Czeizek József, Neumann Henrik, Berlek Péterné, Novák János, Bartal Rozália és Kodba Józsefné.

— **Libatolvaj.** Pütarics Mária ráczkanizsai lakos ugyancsak kedvelheti a libahust, legalább erre vall az a körülmény, hogy folyó hó 1-én Kutnyák Pál ugyanottani lakostól 2 libát, 5-én pedig Heidián Istvánnától szintén két libát hajtott el megkerdezés nélkül, mely libákat, mire ujdonsült tulajdonosukat kiküldték, már részben föl is emésztezték.

— **Léggömb a csáktornyai határban.** Folyó hó 6-án délután a csáktornyai Festetics uradalom globetkai majorjában ugyancsak néztek az emberek, mikor a tiszta égből egy nagy golyó kezdett aláereszkedni s az ott levő akáczfák ágaiban megakadt. Rögönt a tisztálkba menesztettek egy embert, jelenteni a tüneményt. Az aláereszkedett golyó közönséges emberi készülék, egy léggömb összcuszerodott maradványa volt, melyet ugylátszik próbaképpen eresztettek utnak valahonnan, a mennyiben kisebb voltánál fogva léghajózásra nem is alkalmas, de nincs is rajta oly maradvány, a melyből arra lehetne következtetni, hogy emberi szállításra is használták volna. Egyébként a gömb burkának falán czeruzával olyan megjegyzés van, melyből azt lehet következtetni, hogy a léggömb a bécsi katonai arzenálból lett ura bocsájtva. A légi utast különben az uradalmi tisztség az akáczfáról leszedette s a közigazgatási hatóságoknak adta át tulajdonosának kiderítése céljából.

— **Jó testvér.** Ilyen is van még ma. Ilyen volt Jakobcsics Ferencz csáktornyai illetőségű munkanélküli jómadár is, ki ne hogy nővérenek, Amáliának az órája és gyűrűje véletlenül is veszendőbe menjen, ezeket, — természetesen nővére tudta nélkül, — magához vette s 3 korona ellenében biztonszági letébe helyezte. Hogy a nővér az ilyen jóakaratu gondos előre látást nem köszönte meg, bizonyítja az is, hogy a jó testvért meg a kir. járásbíróság vette biztonszági gondozásba.

— **A világ legnagyobb háza.** A világ legnagyobb háza, a mint hogy ez való is, a világ legnagyobb városában épült. Az építését nemrégiben fejezték be. A ház Lon-

donban van, a Holborn negyedben. A telek, a melyen tizenegy emeletnyi magasságban emelkedik, 91.000 négyzetláb. A szobák száma 6153, a házban összesen 8600 lélek lakik. Az udvarban óriás vendéglő van, igen előkelő és díszes berendezéssel. A lakókat tizenegy lift szállítja emeleti lakásuk elé. A ház, a mely egy részvénytársaság tulajdonja, hatvanégy millió koronába került és évenként körülbelül három millió koronát jövedelmez.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A zöldtrágyázásról.

A zöldtrágyázás évről-évre nagyobb tért hódít s olyan vidékeken, a hol eddig alkalmazására nem is gondoltak, megbarátkoztak annak okszerű és helyes voltával. Belátják előbb-utóbb mindenütt azt, hogy ha nem is rendelkezünk elegendő istállótrágyával, azon okkal, móddal lehet segíteni.

Zöldtrágyázásra csak pillangós virágu növények termelése ajánlatos, mert ezek alkalmazása által a talaj, illetve a növények nitrogénszükségletét teljes mértékben lehet pótolni. A zöldtrágyában a talajnak nemcsak nitrogén, hanem humuszszükségletét is teljes mértékben megadjuk, a mi szintén fontos tényező, mert különösen könnyebb természetű homoktalajaink humuszirtalma vajmi kevés s pótlásra gyakran rászorul. Természetesen az istállótrágya hatását a zöldtrágyázás hatásával szembeállítani nem lehet, mivel mi a zöldtrágyázás által a talajnak csak humusz és nitrogén szükségletét vagyunk képesek pótolni, míg ellenben az istállótrágya teljes trágya, a melylyel a talaj mindazon szükségletei pótolhatnak, a melyek a növénynek fejlődésére okvetlenül szükségesek.

Zöldtrágyázásra a pillangós virágu növények választandók és pedig vöröslőhere, luczerna, búkköny, borsó csillagfürt, ballacczin, somkoró stb. Természetesen az adott viszonyokhoz mérten más és más pillangósvirágu növény termelése lesz ajánlatosabb a szerint, a mint az az illető vidék éghajlati és talajviszonyaihoz mérten ott a legjobban és legsikeresebben termelhető, mert a zöldtrágyázás alkalmazásánál egyik sarkalatos tényező az, hogy a zöldtrágyázásra használt növény nagy tömeget szolgáltatson. Ezen czélnak elérésére soha sem lenne elmulasztandó a zöldtrágyáit használt növények mesterséges trágyákkal és pedig káli és foszforos trágyákkal való megtrágyázása, a mi annyival is inkább kívánatosnak mondható, mivel a zöldtrágyázás által éppen ezen két fontos növényi tápanyag, a káli és foszforosav nem nyujtatik a talajnak kellő mennyiségben. Ezek alkalmazásával a zöldtrágyázás is teljes trágyává változik át, mivel minden fontosabb növényi tápanyagot tartalmazni fog, hatása sokkal szembetűnőbb, eredményei sokkal kielégítőbbek lesznek, bármely utóveteményre kedvező eredményeket fog szolgáltatni, ugy minőségre, valamint mennyiségre, mert a nitrogénnek a minőségre gyakorolt káros behatása a foszforosav által nagy mértékben csökkentve lesz.

Felolón szerkesztő:
M A R G I T A I J Ö Z S E F.
Kiadó és laptulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

knjižara Fjlschel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

G o s p o d a r s t v o .

Od baratanja sa gnojom.

Vnuogokrat već vre čuli jeste, kak se jesu tužili jeden drugomu od toga, da vu sadašnjem vremenu kak težko, kak je žmetno poljodelavskoga človeka življenje. Ovo je i istina takaj, kajti zemlja po neprestajnim obdelavanju oslabi i neplataj tak obilno, kak negda, kajti radi herbije i delinge malih gospodarov zemle s vekšinom na nikaj dele jesu. Dober gospodar medtemtoga se ne tuži, nego si o tom glavu tere, da pokakvim načinom bilo bi moguće iz malih svojih zemelj tuliko haska žnjih vzeti, da neprestalno povekšavajuće dohodke lehko naplacati mogučen bil bi.

Ovo pako samo tak more postiči, ako svoje zemlje uredno obdelava i takovu marhu odhranjuje, za koju dragovoljno plati njemu kupec takovu cenu, kakvu si sam zeli

Za ono, da naše zemlje obilno naplataju nam vu nje posejano seme, nije zadosta to, da nje dobro obdelavamo, orjemo, vlačimo, nego potrebno je takaj i to, da zemlje popravljamo i hranimo takaj. Bilju najmre da se ona jačiju, segurno hranu! potrebuju. Ovu hranu iz najvećše stran korenje izsisa gori iz zemlje. Što se tiče zemlje, nit ona nije bez toga, da negda nebi oslabila ili spraznila. Izprazni se ona takaj, ako se nebrinimo o tom, da kaj bilje od nje vzeme, mi ona njoj nazad damo. Od nazad davanja, ili povraćanja moramo se skrbiti, kajti svakim prirodnom nekaj segurne hrane takaj

vzememo iz zemlje, i ako se mi neskrbino o tom, da njoj nazad nepovrnemo, onda naše zemlje budu dračljive, slabe, ili pako nit nikakvoj prirodna nam nedaju. Za hranu njim nazad dati povraček kak znamo, kroz gnojenja se pripeča.

Ni jedino zato hasnovito je gnojenje, da tlo na rodjavnost genemo, nego zato takaj, da tlo s jedinimo i popravimo.

Ako je naprimer tlo jako naphano i njemu vno go slannatoga gnoja damo, onda ono s vremenom slabese bude.

Gospodarski človek ne trsi se samo zato, da njegova zemlja vno go gnoja dobiva, nego zato takaj, da na zemlju odvoženi gnoj i dober bude takaj. Dobrota gnoja pako jedino samo od gospodarja visi. Kuliko guder dobrote zadržava vu sebi gnoj, ako na barata žnjim pametno, ili nepostupa žnjim dobro onda malo hasnil bude, ar poljeg zlučestog baratanja ona vu sebi zadržavajuće jakosti, koje se vu njem nahadaju, kad se on zori, se rezkadaju, druga hasnovita dgovanja pako dežđ i snežna vodč žnjega spere, i po takvim tlu što se kulikoće tiče vno go, nego vendar male vrednosti gnoja dobi.

Na suprot ako pametno baratamo s gnojom, ako i tak malo hrane zadržava on vu sebi, za hasnovitoga včiniti ga moremo s tim, da vu njem zadržavajuću hranu to jest jakost začuvamo.

Najbolje bilo bi to, da gnoja kak ga iz štale vzememo, tak na polje odpelamo i tamo plitvo vu zemlju podorjemo. Nego pokehdob ovo včiniti nemremo, zato potrebno

se nam trsiti o tom, da vu takovim mestu i tim načinom postupajmo žnjim, da jakosti žnjega se nerazkadaju.

Vu štali skup spravljenoga gnoja svaki dan moramo posnažiti, i na jedno prilično mesto skup spravljati. Ovo mesto za gnojno imenujeju. Jako vno go gospodarov ima, koji si o tom glavu ne tereju, ako prem je ovo velika falanga.

Gospodar od štale ne daleko i na kuliko je moguće, na višešem mestu mora si zebirati mesto, kam bude gnoja spravlat. Gospodar skrb mora imati nato takaj, da drveni zasadi okolo onoga mesta, osobito pako od sevra, da ga veler neposuši.

Kad smo već mesto našli hapimo s dela. Zmerimo najprvlje ono mesto, na koje budemo gnoja spravljali, ovo pako moramo včiniti poljeg broja naše marhe. Ako naprimer 4 komadov marhe imamo, onda takovu veličinu zmerimo, koje 4 metrov dužinu i tuliku širinu znaša.

Gnoja taki, kad smo ga na ono isto zmerjeno mesto zvozili, tamo lepo jednako ga razgrnimo.

Rogovaće marhe, konjske svinjske i ovcinjeja gnoja dobro skupa zmešajmo, ovo se zato pripeča, ar svake stvari gnoj drugo drugo i drugo svojstvo ima, jednoga jakost je menjša drugoga, vekša i ako se skup pomešaju, jednaku jakost imali budu.

Ako je već gnoj na odlučenom mestu po priliki na jeden meter visoko ober zemlje navoženi, onda njega do 20—30 cm. na debelo zemljom pokrijemo, iz jedne strani zato, da na njega nasipana zemlja poteži

Z A B A V A .

Šumarski adjunkt

Nikaj nije laglje, kak oženiti se. Bilo je već i takovih, koji niti nisu prave volje k ženitvi imali, pak su se dojdajući u forgov tak zamotali i zapleli, da su samo na jedankrat oženjeni tu štali. Potežkoće u toj stvari se samo onda radjaju, ako si tko u glavu zabije: Samo ovu jedinu hoću, a drugu nijenu.

Laglje čez kravaru quaerat kolabara dokazati, nego zaljubljenoga od njegove ljubavi odvratiti, pak zlo se nečemo na adjunkta Franceka srditi, da si ie on baš gospodina jagara kćerku Maricu n glavu zabil i rekel: »Ovu a drugu nijednu!«

Trgovac Soštarić Pavel mu je višekrat prodečtvo držal. »Ako bueš zrelo promišlaval« — rekel mu je — »onda češ uviaval« — rekel mu je — »onda češ uvideti, da je takova ljubav sakrabska stvar. Sve nije istina, kaj ti god srce trubenta Vieruj meni, ja sam to izprobal. Ja sam negda, kak me tu sad vidiš, mislil da ako

Katicu nedobim, onda je sa mnom van i kraj i konec. I plakal sam se, dapače sam i verzuše na našu ljubav komponoval a ober njih sulicom prebodeno srce malal. Vieruj mi, ja sam njoj tak liepe verzuše komponoval, niti Petofi nije znal bolje, pak konačno ipak iz zevsega skupa nije bilo nikaj. Van su me pošiknuli, kad sam za njezinu ruku došel prosit. Njezin otac, koj e za ono vrijeme bil nadziratelj pilenice, samo me je onak za šinjak spopal i puf — vani sam bil na dvorištu. »Idem se vtopiti« — sam si mislil; dakako — samo sam si mislil, učinil nisam, a to radi toga, jer 1-o je to grieh, 2-o baš je onda bila voda zdenat. Pak tako je posve dobro bilo. Dobro! Katica je posle uzela Lengyela Pištu i sad mi ga je siromaka Pištu milo. Ako samo jednu rieč proti progovori, puf! već mu je ponjava ili šalica u glavi. Cielu dan ona ruži po kući kakti hudi duh i špota, pak eto, — da me nije njezin otac iz kuće pošiknul, sad bi to ja imel! Promisli anda!

Ali Francek se svoje ljubavi nije dal odgovoriti, jer Marica je duboko sedela u njegovom srdcu a on u njezinom. Dakako

da je Marica bila gospodina jagara kćerka a on samo adjunkt. Ali jeli mozbit nije bil snažen dečko? Ili mozbit nije bil ljubimac gospodina grofa, koj će ga sigurno na jednom od svojih imanjah jagarom naimenovati, kad za to vrijeme dojde.

On je anda pustil Šošteriča neka govori kaj mu drago, pak se je samo prve nedelje van po svetešnje oblekel, za škriljak si je zateknul šljukino pero a za gumb naka putu klinčeca te se je odputil u jagariju. Jedno malo čudno mu je bilo pri duši, kad je pred jagarovima vrati stal, ali sad je već ovde. On si anda prične na slanjaci pred vrati čizme čistiti i duze nego je bilo potrebno.

»Žarka striela« — čul je iz sobe zadržati — »kakov to leteći medved struze tu vani?»

To baš nije bil najugodniji doček! Ali baš to ga je ohrabrilo, jer psovati, to je najradje poslušal. On anda pokuca na vratih te se liepo sliha dovleče u sobu i tu stane jednako kak soldat.

»Ah, Francek!« — vikne jagar, koj je za svojim pisacem stolom i nekakovu škar-

i u njem bivšega zraka začuva, i tak gnoja popravlja i množava.

Za kratko vreme dozori se gnoj, kaj po tim načinom spoznamo, da jednu vu gnoju zadržavajući slamnata betvu u ruke vzmemo i ono polahkoma vtečemo. Ako se ono lanko pretigne, onda se gnoj dozorel, zatim odvozimoga na onu zemlju, koju nakanim gnojiti, tam ga raztepemo i podorjemo.

Vnogo ima takovih, koji tak nečiniju, nego gnoja na kupce navoziju i tak dugo ostaviju tamo, doklam ga nakaniju podorati. Ovaj način nije dober, ar vnogo vredne materije vu kvar odide. Na onih mestah gde su kupci lezali, šetva crneše farbe jnat i jakšega rastja. Ove budu onda bujnate krpig. Na kupcov mesta najmre vnogo dobre materije se skup spravilo vu tlu koje je dešdj zepral bil van iz gnoja.

Radi toga da naše šetvebujnate krpe imali nebudu, van zvoženoga gnoja taku moramo raztepsti. Raztepanje na jednaki način ima se svršiti, da nebi jedna stran zemlje bolje, druga pakou menje bila pognojena. Ako gnoja taku u onom hipu nismo pripravni podorati, onda takaj bolje bude njega raztepsti, da nebi zemlja bujnate krpe imala.

Ova jesu ona, koja sem vam od postupanja gnoja na kratko želel povedati. Cinite od seh dob tako, kak sam ja vam povedal; Po takovim načinom postupajte s gnojom i nepozabite moje reči, koje sam vam povedal. Vašem u trudu imali budete hasen, ar vaše zemlje vnogo više budu rodile, ako s predatim načinom postupanja gnojom budete popravljali.

Riedelmayer Sándor.

Kaj je novoga?

Smrtnost.

Fucks Adolf iz Kisszabadke navučitelj i orgonista po dugem svojem betegu vu 53. letnoj dobi tekućeg meseca 2. dana vumerl je vu Gracu. Naj počiva vu miru!

Ogenj.

Prošaštoga meseca 29. dana v jutro

okolo 8 vure ognjena larma prestrašila je Boltornja občine stanovništvo. Skljepić Mihaļa tamošnjega stanovnika skeduju seno se bilo vužgalo, od kojega odškednja krov, tri hiže, dve komore i dva stalni krovci takaj bili jesu zgoreli. Vu ovih stanjah za življenje potrebna dugovanja, flačno i gospodarstvene spravi sve zgorele jesu, na tuliko da ukupnoga kvara do 2726 korun korun ceniju. To je sreća, da sve bilo je assekurirano do 2900 korun vrednosti. Kak je ogenj nastal, zrok se od toga još do sada nezna.

Strela vudrila vu vlak.

Šoprona okolici, kak odonut javiju, ove dane posle podne je velika bura nastala. Vu jednoga vlaka kad je najbolje onde ružil strela je puknula i Moric Janoš zvanoga konduktera na smrt ranila.

Premeštjenje.

Veličastui gospodin biškup zagrebački je Zrinyi Mikloša lipovjanciskoga kapelana vu Kisszabadku za kapelana premostil, nadamo se da taj isti vu Medjimurju kao domorodni sin, službuvanjem svojem vnogo hasna vćinil bude.

Bez glasa naredjeno oružje.

Dubai Berka Šandor kašaiskoga 34 peškog regimenta samovolni soldat bez svakoga glasa iznašel je pušku, soldačko zapovedništvo odredilo je, da nek probu čini žnjom i zbilja hit, bez svakoga glasa ostavila je cev.

Opet jeden napadnl glas.

Vu prošastnih dnevih jeden za drugim došli jesu glasi od napadnosti. Sad iz Nev-Jorka telegrafiraju, da su jednu napadnost opazili, koja je prama prezidentu bila odlučena. Poljeg telegrama na tak zvanim Linkolnim kolodvoru, ravno na onim mestu, na kojem bi Roosevelt amerikanjski prezident imal doli stupiti našli su jednoga cekera, vu kojem je dynamit bil skruti. To misliju, da proti prezidentu napad nakanili jesu vćiniti.

Lurdsku špilu zatvorija.

Iz Lourdesa telegrafiraju da lourdeskomu purgarmeštru dal je naznanje Haute Ferencz

varmegije prezident, da ona glasovita spila kak najprville ima se zatvoriti. Purgarmešter obavesti presidenta, da nestoji dobro zato, da nebi se red pomenjšal i buna nastala. Varoša, koj jedino samo iz pobožni putnikova dara živi, izvanrednoga kvara ti načinila ova naredba i od toga se boji, da bi med pukom nered nastal.

Prateljski noćni pohod.

Perger Andraš i njegova žena iz Lopatinec stanovnici majuša 21. na večer lepo mirno spravili se jesu na počinek, kad okolo polnoći na ruženje po obloku prebudili se esu. Medlobi Pavel i njegov brat Antun ružili jesu, rekavši hižnomu gospodaru, da na par rečih neka dojde van. Kad je Perger van stupil niti reči niti, nikakovoga govora ni bilo med njimi, nego s jednim goričnim količom tak su ga bili naklopali, kak on koj svoje delo podpunoma svršil i tim mirno su dalje bili otišli.

Amerikanjski kuferni varoš.

Ona zemlja, na kojoj jesu amerikanjskega kufernoga varaša zazidali, ne rodi s latom, zlatom, jedino samo s kuferom i to vu takovim obilnosti, da Butte varoš svaki tleden do pol trethi million korun liferira svetu. Nise treba čuditi dakle, da poljeg takovih okolnostih ovzj varoš, koj tak rekuć iz jednom čudnovitostjom na brzo narasel je na jednoj ravnini serdine, jeden najbogateši je na celim svetu. Kuliko hiž ima vu njem sve do jedne svaka je palača i zvantoga velike vrednosti pohižtvom obskrbljena. Rudara težačka plača na dan do 15—20 korun znaša. Nego to je takaj istina, da njegovo posluvanje je jako nezdravo. I ova postenost na brzo zapravi najjakšega človeka i njegove kotrige takaj.

Po takvim načinom ov kuferni varoš ne samo, da ima velike dobrote nego i groblie takaj.

Dva osebujn vtičl.

Vu Mozorin (Torontálvarmegija) jeden logar vu priliki vadasije sad nedavna velika dva vtiča zagledne vu zraku. Vu jednim je osobito velikoga orlina bil spoznal, vu drugim pako k njemu spodobnoga, do sada još nigdar videl nije. Ovi dva vtiči jeden s drugim počeli se jesu hvrtati. Ovaj jakši tak

teku linuval — »gde si ostavil tvoje noge? Nisi li je možda vani pred vratl posve odstrugal?

»Nisam, gospodin jagar« — odgovori zrezno Francek.

»No, onda hvala Bogu, barem budeš mogel još okolo hoditi. U ostalom kaj te danas nosi sim, kaj hoćeš?« — zapita ga jagar.

Francek ostane u svojoj soldačkoj pozituri i pove jagaru posve odprto svoje želje glede ženitve sa Maricom.

»Kup repe te zasul . . . pričme jagar kad je Francek dovršil, — i samo onak iz grla se smiejuč na jedan krat zaručil: »Oh, da bi se razpuknul — Francek — Marica — nema nikaj, i nije nikaj — hahaha — o ne moj dragi, to bi me moral na drugi način vloviti a ne ovak, na ovakove be-dastoče ja nikada je« nebudem rekel.

»Em njih ja gospon jagar nekanim lo-viti« — odgovori Francek — »ja posteno i dobro mislim.«

»Ti bogec ti« — vikne jagar — »tvo-jimi prišparanemi dve sto forinti i liepom novom puškom mene nebudeš ulovil, tu bi

moral drugičje dojt, No idi s bogom, liepo-liho iz jagarije, jer ako te gde s Maricom zajedno zajedno zatečem, tak vam obodvem izprašim kaputa, da vam ih nebude treba mesec dni čistiti.»

Francek ostane još jedno vrieme kakti polejan stali premišljava, podsmiehava se i veli: »Lovački pozdrav gospon jagar!«

»Lovačka hvala« — zamrmla jagar začudjeno, da se je Francek tak mirno i neuzrujan odstranil. Još skoći do vratih i zakriči za Francekom još jedan krat: »Tebi nebudem nasel!«

»Dobro, dobro, gospon jagar, ja sam si to zapametil!« — odgovori iduč Francek i za jagarijom zgine. —

* * *

Bilo je to poslie zadnjeg zimskog lova, kad su se grofovi lovni gosti i cieli jagarski personal u varašu sakupili. Grof je imal tu navadu, da je uvijek zadnji lov svečano dovršil i onda su bili k stolu pozvani i domaći jagarski personal. Prije nego se je k večerji zatrubilo, zabavljal se je grof navadno sa svojim gosti o bivšem lovu, a najveće

veselje mu je bilo, ako ih je mogel navabiti u spomenku, da su pričeli baš onak po jagarski lagati. Pak tak je i sada bilo.

Medjutim, akoprem je domaći jagar ovo jagarsko svojstvo znal tak dobro rabiti, kak riedko tko, to mu ipak danas nije hotelo nikaj onak pravoga na pamet dojt, te se je onda stoga grof na adjunkta Franceka obrnul, koj je u tom bil takaj pravi majstor.

Činilo se je, kak da Francek na taj hip komaj čeka, jer se na poziv odmah pred grofom duboko nakloni i onda ga pričme spuščati. »Je« — veli — »tu ja morem gospodinu grofu odmah nečim poslužiti ali neznam jeli bude to gosponu jagaru po volji, da to pripoviedam . . .«

»To je smiešno« — veli grof — »samo van pripoviestju. Ili je mozbit odviše prevelika laž? Kaj veliju gospon jagar?«

— »Jagar uzbuđeno skrene spleći jer nije znal kud hoće Francek svojom pripoviestju van.

»Aha — ta stvar je sumnjiva« — veli grof — »tim bolje! Anda samo van šnjom, Francek!«

zvani orlin napokom svojim strahovitim ru darcom ranil je svoga neprijatelja, koj je pretruncan bil zemlju se spuščati. Logar odbeži k vtiču, zveže ga i odnese njega k nortarišu, koj to izvanrednu pticu kupi i tri dni zatvorjeno drži. Buduć pako ova prijeta grabežljiva ptica nikakve hrane ksebi vzeti nije hotela, drugomu iz Titela logaru dade da nju hrani. Njegov trud takajše badava bivši i tak prijeta ptica na naglom premine. Bili jesu spoznali, da takove fele orlina vu Magjarskim orsagu još nigdar videli nisu. Na poldanašnjoj strani sveta je njegova domovina na Balkan polu otoku se takaj vidjaja, ali vu našim orsagu ga još nigdar videli nisu. Ovu redku pticu vu Orsački Muzeum budu namestili.

Vmorili su srbskoga kralja i kraljicu.

Vu prošli četertek, na telovo su telegrammi javili po celim svetu, da su vu Belgradu po noći 7-ga ovoga meseca ob 1½ vuri vmorili Šandora kralja i Draga kraljica i da hoćeju za kralja Karagjorgjevics Petra postaviti. Vu Srbiji su ljudi nemirni postali vre onda gđa je komaj dvadesetpet ljetni kralj si za ženu vzel od njega vnogo starešu gospu, vdovicu Mašina mernika. Njegovu podložnici radi bi bili, da bi si on koju nadhercegiu vzel za tuvarošicu izmed familijah kraljevskih. Šandor kralj bil je tvrde naravi človek, pak one velikase koji nisu bili zadovoljni sa kraljicom, dal je vu temenje metnuti. Izvan toga i zbog vnoгих nezakonitih činah takaj nesu ljubili mladoga kralja. Njegov suprotivnik bil je Karagjorgjevics knez, k komu su se pridružila nezadovoljna gospoda i oficiri, i hoteli su kralja vu penziju poslati. Vu noći okoli 1. vure su oficiri vu kraljev kaštelj vdri, stražare vmorili i hoteli su, da bi njim kralj podpisal ono pismo, vu kojem se zahvali nad kraljuvanju. Ali on namesto toga da bi se podpisal, strelil je svojim revolverom na onoga, koj mu je pismo predložil. Na to su njega, i kraljicu, brate kraljice i vnogo drugih, koji su verni bili kralju, vmorili. Pobunjeni soldati su vu noći vre predi obkolili kraljevskoga kaštelja, kak bi se gori pomenući čin zvršil.

Uništeni potres.

Iz Konstantinopolia javiju, da vu Örmény orsagu oništeni potres je bival, vu kojem osobito pako vu Van zvanom kotaru je velike kvare zrokuval. Regilon zvanu veliku obćenu i zvan toga druga sela takaj je zevsema na nikaj spravil. Poljeg glasa ovaj strahoviti potres više od dve stotinu ljudih je pomoril.

Snežni viheri vu majušu.

Iz Vinipege brzojaviju, da Alberte zvanim kotaru na poldanašnjoj strani i vu Montanabi tak tak strahoviti snežni viheri kraluju, kakvi od vnogo ljet njih ni imalo. Sneg do osemuajst palcov visoko stoji. Poviteљи marhe do pet million dollarov kvara imaju i nikakvoga znamenja nema, da bi se vreme na boljše obrnulo.

Spredrtom glavom minister.

Iz Bukarešta telagrafiraju, da Lohovariju ministru, koj je v ponedek na varmedjinskim spravišču nazočen bil, kak se zeznalo, trikrat su njemu glavu predrti. Preminućem pondelku se iz svoje postelje gori stal. Tak nesrećnoga ministra je kralj k sebi bil pozval na audienciju. Onih četirih ljudih pako, koji su njega zbili, redarstvo je spozlvilo i vu rešt zatvorilo.

Vmorjeni žandari.

Iz Sarajeva po telegramu glasa davaju, da vu Gradacadanu, koje vu zelenjeiskom kotaru leži, dva žandari išli jesu k jednomu turskomučloveku po imenu Majo Šalicu, da njegovu hižu previzitiraju, Šalic sekiru zgrabl vu ruke i obodva žandare potuče.

Peklenska mašina vu carevskoj palači.

Iz Peter varadina telagrafiraju od ovoga strašnoga glasa. Sad nedavna carevih kćerih navučiteljica malo pred devetoms vrom ide vu dečinju sobu, preseneteno pazi, da vura još uvček 8 vur 55 minutah kaže. Ovo je tim bolje vekše čudo bilo, ar se vura točno gibala, nego iz nutešnje strani nekakvoga čudnoga glasa je dala. Taki dali jesu dozvati vurara, koj je nuter vu vuri jednu od dinamita hit i jednu peklensku mašinu našel, kojoj bi to bila dužnost, da jednoj segurnoj vuri se iz proži.

Falša kritički dnevi.

Iz Praga varoša telegrafiraju, da mudri pempski listnata žabica Falb Rudolf professor, vre na pre je proročanstvo vćinil za tekuce 1903. lje to druge strani polovice tak zvane kritičke dnevi takaj. Ovi jesu: juliša 24., augustuša 22., szeptembra 21., oktobra 20., decembra 4. Ovi pet jesu prvoga razreda kritički dnevi. Drugoga klasa pako jesu sledeći: septembra septembra 7., oktobra 6., novembra 5., novembra 19. Tretjeg razreda jesu: juliša 9., augustuša 8 i decembra 17.

Ovaj poznati vremenena prorok od svakoga meseca prorokuje kritiku. Iz ovoga kak se vidi, da po ljetnoj dobi izvanredno hladno i mrzlo vreme bude, od jeseni i zime pako veliku vrućinu prorokuje. Sad dakla čakajmo, kuliko bude istine od njegovoge proročanstva.

Pošta urednička.

Zala u jvar. N. I. N. T. Dobili smo vaš list, vu kojem ste o letošnjem školskim majališu pisali. Vaš list nemremo vu novine potaviti, ar niste se pod vaš članak podpisali. Urednik zbog odgovornosti mora znati, gdo je pisec? Ako hoćete, da vaš list vu naše novine izlazi, dajte nam na znanje ime vaše.

Ludbreg K. Dobili smo vaše liepe i dobre pripovesti, koje budu služile na haseni i na veselje medjimurskomu puku. Lepa hvalja.

Miksavar. Prosimo i čekamo od vas pesme, ili druge članke. Ako vu Čakovec dojdete, pohodite nas vu preparandiji da vam odgovor dajemo na vaš list.

Odgovorni urednik:

MARGITA JOZSEF.

»No, kad biti mora, onda ju morem pripoviedati» — veli Franček te pred grofom još jedan krat nakloni. — »Čiela stvar nije za vieroovati, ali je prosim tak istinita, kak je gospon jagar rekel . . .»

»Kaj sam ja rekel?» — vikne jagar Frančeku.

»Mir» — opomene grof — »najprije anda kaj je bilo?»

»Anda» — pričme Franek — »bilo je onoga dana, kad sam ja s Maricom se u šumi slučajno sastal, jedno vrijeme smo se skupa spominjali a na koncu sam ju — s dopuščanjem govoreć — kušnuil.

U tom hipu se od nekud stvori pred nami gospon jagar te nas na taj način zateče . . .»

»Ah, bravo!» — vikne grof.

»No, dobromu se nismo ničemu nadjali, kad smo ga spazili, jer onda još gospon jagar nije bil za to, da se ženimo, izvan ako bi mi gospodin grof podielil službu jagara u Domašincu . . .»

»A, gledaj ga, gledaj» — veli grof smiešeći se.

»No, em to je samo tak spomenek» — nadaljiva Franček — ali prosim, da dalje

pripoviedam: nas zateči, pušku iz ramena potegnuti i zakričati: čekaj ti doplavani zabjij vujec, tebi ću ja već takovu jagariju i lovinu na mlade dievojke, a osobito na Maricu iz glave protierati! To je bilo jedno.»

»Ali nije ipak na te puca!» — zapita skoro prestrašeno grof.

»Je, nakanu je imal» — odgovori Franček — ali u tom hipu — prrr — zleli fazan, bum! Skreše ga gospon jagar dole, i opet bum, trusne po drugi krat, jer je lisica baš hotela streljenoga fazana vzeti i sobom odnesti i već ga je za vrat pograbila i sad su liepo obodva tu ležali jedan polag drugoga»

»Ah, čudnovito! — čudi se grof — »zaista nenavadna jagarska sreća!»

»A još ktomu je već bilo sedem vur na večer i tmina kak u rogu» — dokonča Franček.

»Nemoguće!» — začudi se opet grof.

»Istina je prava i živa» — dalje Franček — »tak se čini, kak da kak da nebi bilo moguće, pak zato je i gospon jagar rekel: Franček, je rekel, to nepripoviedaj nikomu jer ti nitko ne bude vieroval. A kad

sam mu onda ja odgovoril: ali takovoga kaj se mora pripoviedati, to mora svaki saznati nek se sviet čudi, je on rekel: prosim te o tom negovori nikomu, radje si vzemi Maricu ako te gospodin grof namiesti za jagara u Domašincu, onda se ženite.»

»To je liepo, gospon jagar» — obrerne se grof proti jagaru, koj si je pri strani srito doljnju ustnicu grizel — »ja njim gratuliram ktaj skoro nevieroatnoj doubletti — u tmimi, kak takaj k finomu zetu, jer naravski, miesto jagarsko u Domašincu je od sutra njegovu, boljega si onamo niti nemogu pomisliti.»

Jagar se nakloni. Je i kaj bi drugo učinil.

I u tom hipu zatrubi k večerji.

Iduć dregne jagar Frančka med rebra i mrmla: »Anda si ipak ulovil. No čekaj — to ti već Marica pošteno povrne i s interesi — čekaj samo!»

Ali Franček se je samo smejal, jer — jagarsko miesto je dobil, voju Maricu je dobil a straha pred njom, kak mu se je jagar grozil, nije imal baš nikakvogor.

Em. Kollay

T. cz.

Van szerencsém Csáktornya és vidéke t. közönségének nagybecsű tudomására hozni, hogy eddigi **üvegraktáramat** egy a fűszer-üzletem melletti külön nyílt eladási helyiségre változtattam.

Üzletemben tehát ezentúl az **üvegszakmába** tartozó mindennemű árúk is a **legjutányosabb árban kaphatók.**

Elvállalok továbbá úgy helyiségemben valamint azonkívül is mindennemű üvegesmunkát, javításokat. Gyártok **modern kép- valamint tükörkereteket is**, melyeknek részletes mintái üzletemben a nagyérdemű közönségnek megtekintés végett rendelkezésre állanak.

Korcsmárosok és vendéglősök bármikor poharakat és üvegeket olcsó díj mellett kölcsönbe kapnak. Szíves támogatásukat kérve maradok

kiváló tisztelettel 939 9—25

Todor R. utóda.

P. P.

Čast mi je obznaniti p. š. stanovnikom grada Čakovca kao i okolice, da sem kraj mojega štacuna još jedan drugi štacun s **glažnatom** robom otvorit.

U mojoj **glažuti** dobije se **sve za hval cieniu** prem **krémarske flaše, kupice** i drugo glažovje.

Dale se kod mene dobiju **sveti kipi** i svakojačke **zrcale.**

Obloke i kipe takaj za hval cieniu u **rame mećem.**

Krčmaru dobiju kod svake prilike svaku količinu **flaše** i **kupice** u posodu.

Sa poštovanjem

Tódor R. nasl.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig a **dr. Krasovecz házban** létezett

rőfös- és divatárúkereskedésemet

a volt **Mayer S.-féle** üzlethelyiségbe helyeztem át.

Raktáramat teljesen kibővítte és felszerelve mindennemű divatcikket a legjobb minőségben jutányosan adhatok **Mayer S. ur teljes raktárkészletét megvettem és ezen átvett árukat a mielőbbi teljes**

kiürítés céljából

jóval a beszerzési áron alúl

minden ellogadható összegért adom.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

935 9—10

HERZER IZIDOR.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN (Triest mellett) ajánlja bellőld!

GYOGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

~~~~~ 1/1 palack 5 korona ~~~~~ 1/2 palack 2:60 ~~~~~

Kapható: CSÁKTORNYÁN,

TODOR R.-utóda fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) a fent említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerke vizsgálati intézete által Wien ** IX. Spitalgasse 31. **

910. 12—52

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerke vizsgálati intézete által Wien ** IX. Spitalgasse 31. **

Alkalmi vétel!

Kessel áruházában

Fő-utca Hirschmann-féle ház, (a postahivatallal szemben,)

f. hó 7. vasárnap kezdődött
ruhaszövetek, cretonok és battisztek elárusi-
tása mélyen leszállított árak mellett.

Folyó év szeptember 1-től üzletemet a zárda-épület Neumann Albert-
féle helyiségbe helyezem át.

955 5—

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy üzletem

teljes felosztása

miatt az összes raktáron levő áruimat, u. m. **női ruhakelmék, rövidárúk, vász-
nak, kendők, nap- és esőernyők stb. stb. különféle divatcikket mélyen
a bevásárlási áron alól minden elfogadható összegért** eladom.

Magamat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlva maradok

Csáktornya, 1903. május 10.

kiváló tisztelettel

Neumann Albert.

951 6—

Gabona árak. — Ciena žitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent	kor fill.
Buza	Pšenica	14,00 —
Zab	Zob	11,00 —
Rozs	Hrz	11,00 —
Kukoricza új	Kuruza nova	13,00 —
» » ó	» stara	00,00 —
Árpa	Jecmen	11,00 —
Fehér bab új	Grah beli	20,00 —
Sárga » »	» žuti	15,00 —
Vegyes » »	» zmješan	15,00 —
Lenmag	Len	20,00 —
Bükköny	Grahorka	10,00 —

Liliom-kenőcs

— Crème de Lys —

Gyorsan és biztosan működő, tiszta, nem ártalmas szer a szep-
lő, az arcz tisztátlansága, pat-
tanások, májfoltok sat. ellen.

Ára a hozzátartozó szappannal együtt,
ha a pénz előre beküldetik: **2 K. 20 fill.**

Megrendeléseket elfogad:

Riedl Ferencz

Salvator-hoz czimzett gyógyszerárta

Varazsdon.

957 4—20

Pomada od liljana.

— Crème de Lys —

Brzo i sigurno djelujuće, čisto
neškodljivo sredstvo proti sun-
čanim pjegam (Sommersprossen)
nečistoći lica kao prišćevom cr-
venilu i jetrenim pjegam (Leber-
flecke).

Ciena sa k tomu spadajućim sapunom
ako se novi napravo pošalju **2 kor.
20 fillira.**

Naručbe prima: Ljekarna k' Salvatoru

Franje Riedla Varaždin.

Fölhivás!

12 forinttól 15 forintig

készülnek műhelyemben remek sza-
básu divatos férföltönyök, felöltök mér-
ték után a legfinomabb gyapjusző-
vetekből

TIMÁR LAJOS

férfiszabó terme

Budapest, VIII., Gyöngygyök-utca, 9., 1. em.

Vidéki rendeléseknél egy mintaruha
mértékül beküldendő.

Vidékre ha 4 ruhát rendelnek egy
helységben, odaküldöm utazó
szabászatot divatos, gazdag posz-
tóminta gyűjteményeimmel, bemutatás
és pontos mértékvétel miatt

899 12—*

Egy a magyar-, német- és horvát
nyelvet bíró **fűszerkereskedő**

s e g é d

azonnal felvétetik

Todor R. utóda keresk.

Csáktornyan.

916 5—

Bárminemű

könyvkötészeti munkát

elvállal és gyorsan elkészít

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvkötészete

Csáktornyan.

Házeladás.

Csáktornyan a **perlaki**-utczában levő

288. számú ház

szabad kézből eladó. Bővebbet a tulajdonosnál

964 3 3

Szotsits Mihálynál.

Egy zágrábi gabona és fűszerkereskedés részére,
szakképzett, a német és horvát nyelvben teljesen jár-
tas, több évi gyakorlattal bíró

f i a t a l e m b e r

kerestetik.

Ajánlatok A. B. jelige alatt Berthold Neu-
mann, Agram czimzendők.

958 3—3

733/1903.

Hirdetmény.

Alsómihályovecz község előjárósága közzé teszi, miként a tulajdo-
nát képező vadászati jogot

1003. évi augusztus hó 4-én d. e. 10 órakor

nyilvános árverésen bérbeadja.

Árverési feltételek a községi bírónál, de a körjegyzőségnél is bár-
mikor betekinthetők.

Alsómihályoveczon, 1903. június 4-én.

Füzessy Gusztáv, Zadravec Balázs,
körjzö. 918 1—1 bíró.

Hirdetések felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

3139 sz. tk. 903

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Mayer Testvérek csáktornyai cégnek, özv. Glavina Pálné szül. Pollák Julianna csáktornyai lakós elleni vchajtási ügyében 1508 kor. 56 fillér tőke, ennek 1902. évi február hó 15. napjától járó 6% kamata 43 kor. 5 f. per 32 kor. 5 fill. végrehajtás kereloni 15 kor. 65 fill. végrehajtás foganatosítási, 12 kor. 67 fill. zárlat foganatosítási eddigi 24 kor. 40 f. árverési kérvényi költség ktelégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. bíróság területén fekvő a perlaki 1088 szljkyben felvett 169 hrsz. 125 népsorszá. ház, udvar, kert és legelőnek Pollák Julianna nevében álló $\frac{1}{8}$ része 1402 kor. és a perlaki 3726 szljkyben felvett 98 hrsz. ingatlan melyre az árverés vegre-hajlató cégnek kiskoru Glavina Gyula elleni ügyében a 3138 tk. 903. sz. a már elrendeltetett a vchajt. törv. 156. §-a alapján egészen 41 kor. kikiáltási árban, mint becsárban az

1903. évi július hó 6 napján d. u. $\frac{1}{2}$ 4 órákor

a kir. bíróság mint tkvi hatóság helyiségében Dr. Zakál Lajos perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt, a fenti kikiáltási ár 10 %-a bánatpénz fejében letenni kötelesek.

Perlakon, 1903. május 1. 917

3138 sz. tkv. 903

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mayer Testvérek csáktornyai cégnek, kiskoru Glavina Gyula képviseletében Lendvai Antal gyám perlaki lakós elleni vchajtási ügyében 1508 kor. 56 f. tőke, ennek 1902. évi június 20. napjától járó 6% kamata 73 K. 70 f. és 29 kor. 75 fill. eddigi ugy 23 K. 80 fillér árverési kérvény költség ktelégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. bíróság területén fekvő a perlaki 1088 szljkyben felvett 169 hrsz. 125 népsorszámu ház, udvar és kert s legelőnek kiskoru Glavina Gyula nevében álló $\frac{1}{8}$ része 1402 és perlaki 2726 szljkyben felvett 98 hrsz. ingatlan a vchajtási törvény 156. §-a alapján egészen 41 kor. és a perlaki 2262 és 1jkyben felvett 99 hrsz. ingatlan a vchajtási törv. 156. §-a alapján egészen özv. Glavina Antalné szül. Blagusz Maria haszon-elvezeti jogának épségben tartásával 67 K kor. kikiáltási árban, mint becsárban az

1903. évi július hó 6-ik napján d. u. 3 órákor

a kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság helyiségében Dr. Zakál Lajos perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10 %-át bánatpénz fejében letenni

Perlak, 1903. május 1. 916

2391/1903

Árverési hirdetmény.

Csáktornya nagyközség képviselőtestületének törvényhatósági jóváhagyással ellátott határozata alapján közhírré tételik, hogy a nagyközség tulajdonát képező a csáktornyai 52. számú 1jkyben 99 hrsz. alatt foglalt a község közepén fekvő bellelek és arra épült emeletes iskolai épület 50.000 korona kikáltási ár mellett nyilvános árverés útján

1903. év június hó 22-én délelőtt 10 órákor

Csáktornyan a község háza tanácstermében el fog adatni.

A részletes árverési feltételek a község házán a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők s ugyanott bővebb utbaigazítás szereshetők.

Az árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 5%-át bánatpénz fejében letenni s vevő azt az árverés után 10%-ra kiegészíteni.

A fennmaradó vételár 10 évi egyenlő részletben, esetleg a községi képviselőtestülettel megállapítandó hosszabb törlesztési időben fizethető 5% kamatozással.

Az árverés eredménye ugy eladó község, mint vevő félre csakis a képviselőtestület jóváhagyása után kötelező.

Kelt Csáktornyan, 1903. június 6-án.

Dénes Béla sk.,

jegyző.

919 1—2

Petrics Ignác sk.,

bíró.

Zálogintézet.

A nagykanizsai kereskedelmi
és iparbank részvénytársulat
hatóságilag engedélyezett

zálogosztálya

mindennemű új árura,
ékszerekre, arany- és ezüst tárgyakra
kölesönt ad.

Zálogtárgyak posta és vasút útján is elfogadhatnak.

962 3—3